

Asia: VN/24649/2023

Ositusvaateen vanhentuminen; arviomuistio

Sääntelyn tarpeellisuus

Lausuntonne:

Käytännössä tapauksia, joissa ositusvaade esitetään vasta useita vuosia eron jälkeen ei tule onneksi kovin usein vastaan, mutta aina silloin tällöin kuitenkin. Oikeuskäytännössä ja -kirjallisuudessa on jo pidempään katsottu, että ajan kulumisen ja passiivisuuden perusteella puoliso voi menettää oikeutensa vaatia omaisuuden ositusta. Lainsäädäntö asiasta kuitenkin selkiyttäisi tilannetta ja tietyn aikarajan asettaminen antaisi yksiselitteisen vastauksen sille kannattaako ositusta lähteä enää vaatimaan. Riittävän pitkä aika takaisi sen, että puoliset ovat ehtineet riittävästi toipua erosta ja mahdollisuus keskenään sopia vanhentumisesta toisin takaisi riittävän joustavuuden ja erilaisten perhetilanteiden huomioonottamisen mahdollisuuden.

Ositusvaateen elementit ja sääntelytarpeen sisällöllinen rajaaminen

Lausuntonne:

Sääntelyn sisällöllinen rajaaminen avio-oikeuden toteuttamiseen osituksessa ja vallinnanrajoituksia koskevaan sääntelyyn vaikuttaa perustellulta, muistiossa esitetyin tavoin.

Vanhentumisaika ja sen alkaminen avioero-osituksissa

Lausuntonne:

10 vuotta on riittävän pitkä aika, jotta erittäin riitaisassakin erossa voisi riittävästi toipua ja esittää ositusvaateensa, niin halutessaan. Muistiossa esitetyin tavoin avioerotuomion päätöspäivämäärä on selkein ajankohta vanhentumisajan alkamisajankohdaksi.

Avio-oikeuden vanhentuminen jäämistöosituksissa

Lausuntonne:

Kuten muistiossa on todettu; useat perättäiset osittamatta jääneet purkautuneet avioliitot aiheuttavat riskin omaisuuden sekoittumisesta ja asioiden monimutkaistumisesta. 10 vuoden vanhentumisaika lesken kuolemasta on riittävän pitkä aika vaatia ositusta ensiksi kuolleen puolison

jälkeen. Sitä vanhempien asioiden selvittely on vaikeaa, eikä välttämättä johda oikeaan lopputulokseen. Näin ollen sääntely todellakin selkiyttäisi asiaa.

Soveltuminen omaisuuden erotteluun avopuolisoiden välillä

Lausuntonne:

Muistion kanta on tältä osin perusteltu.

Vanhentumisajasta poikkeaminen

Lausuntonne:

Vanhentumisajasta poikkeamisesta sopiminen on perusteltua, koska sillä tavoin voidaan ottaa huomioon perheiden erilaisia tarpeita ja tilanteita. Muotomääräysten osalta kirjallinen muoto on perusteltu, jotta poikkeamistahto on helposti osoitettavissa. Määrämuotovaatimusten ei tule olla liian vaikeita toteuttaa, minkä vuoksi rekisteröimisasiaa kannattaa vielä selvittää.

Avio-oikeuden vanhentumisen vaikutukset

Lausuntonne:

Muistiosa esitetyt ehdotukset ovat tältä osin perusteltuja.

Kolmannen osapuolen oikeudet

Lausuntonne:

Ei lausuttavaa.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Lausuntonne:

Mietinnön kanta on tältä osin selkeä ja hyvin perusteltu.

Muuta

Lausuntonne:

Ei muuta lausuttavaa.

Solas-Iloniemi Nina
Helsingin oikeusaputoimisto - Helsingin oikeusaputoimisto